

Közel ezeröttszáz színben nyolcmillióháromezzer négyzetméter fésűs- és kártolt szövetet készít az idén Győrben, a Richards Finomposztógyár. Jó minőségű termékei külföldön is ismertek, és keresettek. A hazai piacok igényei mellett jelentős mennyiséget szállítanak a külföldi megrendelőknek is

Újbúzárt örölnék Siklóson

Az ország legdélibb malma — a siklósi — már újbúzárt örölt hétfőn, az első idei kenyérgabonát a kovácshidai Egyetértés tsz szállította az üzembet.

A molnárok — hagyományosan — rögtönzött kis ünnepeken fogadták az újbúzárt és nagy várakozás közepette vették ki a garatból az első lisztmintát. A laboratóriumi vizsgálat szerint jó a liszt minősége, lényegesen jobb, mint a tavalyi volt.

(MTI)

60 ország tudósai Budapesten Nagy jelentőségű tudományos bejelentés

Élettani világkongresszus

Losonczi Pál üdvözölte a résztvevőket

Vasárnap a Budapesti Nemzetközi Vásárközpontban megkezdődött a XXVIII. Élettani Világkongresszus. A tanácskozás ünnepélyes megnyitását vett a kormány több tagja, a politikai, a társadalmi és a tudományos élet számos kiemelkedő képviselője, ott volt a budapesti diplomáciai képviseletnek sok vezetője is. Az egy héti tartó tudományos eseménysorozatot Lissák Kálmán akadémikus, a kongresszus elnöke nyitotta meg.

A világkongresszust üdvözölte Losonczi Pál, az Elnöki Tanács elnöke, a nagy jelentőségű tudóstalálkozó fővédője. Beszédében hangsúlyozta: országunk és népünk nagy fontosságot tulajdonít a tudományoknak, amelynek mindenkor célja, hogy az emberiség életét, jövőjét, szellemét, kényelmesebbé, emberibbé tegye. Ezért nagy megtiszteltetés számunkra, hogy házigazdái lehetünk hatvan ország hátezer tudósa — Nobel-díjasok, világhírű szaktekintélyek, és fiatal kutatók — eszmecseréjének, amely az eredmények és gondolatok cseréjén túl minden biztonnyal kitűnő alkalommal szolgál egymás megismerésére, emberi kapcsolatok, barátságok létesítésére — mondotta egyebek között az Elnöki Tanács elnöke.

Ezután Schultheisz Emil egészségügyi miniszter emelkedett szószárra.

— Az a tény, hogy a Magyar Élettani Társaságra bízták a világkongresszus megrendezését, a hazai orvosi-biológiai kutatások, s az egész magyar tudomány elismerését jelenti — állapította meg a bevezetőben, majd így folytatta:

— Az élettani kongresszusok mindig a nemzetközi tudomány kiemelkedő eseményeinek bizonyultak. Az orvosi-biológiai tudományok mellett fórumot adtak az élet megismerésével összefüggő alapvető kémiai, fizikai kutatásoknak is, amelyek az elmúlt évtizedekben új tudományágak — a biokémia, a biofizika, a mikrobiológia, az immunológia — önállóulásához vezettek. A specializálódás ellenére szükség van azonban az ismeretek szintézisének megteremtő tudományos eszmecserékre is: erre éppen a budapesti világkongresszus iránt megnyilvánult nagy érdeklődés a bizonyíték.

— Az egykori felfedezéseket, az alaputatás eredményeit, ma már a mindennapi orvosi gyakorlat használja fel: emberek millióinak élet-

tét mentik meg segítségükkel. Kívánom, hogy ezen a kongresszuson is hasonló jelentőségű felfedezésekről kapjunk hírt — mondotta befejezésül Schultheisz Emil.

Köszöntötte a jelenlevőket Eric Neil, a Nemzetközi Élettani Társaság elnöke is.

Az ünnepélyes megnyitásra hazánkba érkezett, s az ülésen felszólalt Federico Mayor, az UNESCO főigazgató-helyettese is. Az ENSZ tudományos világszervezetének üdvözlését tolmácsolta a résztvevőknek, s hangsúlyozta az alaputatások rendkívüli jelentőségét az orvosi-klinikai gyakorlat előrehaladásában, az emberiséget pusztító betegségek leküzdésében.

A plenáris ülésen Szentágothai János, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke tartott előadást „Az idegi szerveződés elvei” címmel. Előadásában összefoglalta az idegrendszerrel kapcsolatos legújabb kutatások eredményeit.

Hétfőn szekcióülésekkel folytatódott a kőbányai vásárvarosban az élettani világkongresszus. A tudósok 14 munkacsoportban vitatták meg a fiziológia részterületeinek legújabb eredményeit. A tanácskozás első napja sok érdekes előadás mellett tudományos szenzációval is szolgált: bejelentették, hogy egy kaliforniai kutatócsoportnak — elsőként a világon — sikerült laboratóriumi körülmények között izolálnia két új hormonanyagot, amelyek az emberi szervezet növekedését befolyásolják.

A hormonkutatás a biológia legdinamikusabb fejlődő területei közé tartozik, hiszen a hormonok az emberi szervezetben lejátszóó valamennyi folyamatra hatással vannak. Ezeket a rendkívül parányi és bonyolult összetételű vegyi anyagokat ugyan nagyrészt már ismerik a tudósok, s azt is tudják, hogy a hormontermelés központi irányító szerve az agyalapi mirigy, ám hogy ez a szabályozás miképpen történik, az még pontos földrítésre vár. E folyamatok tisztázásához jutottak most közelebb az amerikai kutatók.

A két új hormon szerkezetének megismerése feltehetően óriási lendületet ad a további kutatásoknak, a különféle hormonális betegségek gyógyításának. A tudományos szenzációt hozó, évekig tartó kutatómunkát egyébként az a Guillemin professzor irányította, aki Shelley professzorral együtt három évvel ezelőtt az agy

és az agyalapi mirigy kutatásában elért sikereit kapott Nobel-díjat. A tudóscsoport vezetője betegsége miatt a budapesti tanácskozáson nem lehet jelen, ezért munkatársai számoltak be a hétfői ülésen sikeres munkájukról.

A gyógyítás szempontjából nem kevésbé izgalmas témával, az alkotó hemoglobin szerkezetével foglalkozott Hollán Zsuzsa akadémikus előadása.

A hétfőn be is fejeződött szimpozionon számos előadás hangzott még el a tudományos gondolkodás több évszázados történetéről, így a történelem és az élettan kapcsolatáról, a vallás szerepéről az orvostudományban, vagy arról, hogy az egyes korokban hogyan segítettek az emberi gyógyítást az állatokon végzett kísérletek.

*

A kongresszussal egy időben nemzetközi kiállítást rendeztek a vásárvarosban. Ennek egyik résztvevője a MEDICOR újdonságairól és a vállalat terveiről tartott sajtótájékoztatót hétfőn a gyár vezetői. Mint elmondták, a magyar orvosi műszergyár legfontosabb feladata a tömeges vizsgálatok orvostechnikai készülékeinek, műszereinek nagy sorozatú gyártása.

Most a nemzetközi kiállításon szinte kizárólag újdonságokat mutatnak be. Egy részüket sorozatban gyártják, mint például a diagnosztikai táskákat, de sok berendezés, amelyek már a legkorszerűbb mikroprocesszoros, integrált áramkörös technikákkal készülnek, csak kísérleti példány. A miniatürizálás ebben az ágazatban is tért hódít, hiszen a MEDICOR standjának egyik látványossága az elemmel működő elektronikus, alig másfél kilogramm súlyú komplett EKG-berendezés.

(MTI)

Növénynemesítési kísérletek

Citogenetikai módszerekkel végeznek kutatásokat a búza fagyállóságának növelésére az MTA martonvásári mezőgazdasági kutatóintézetének „összkomfortos” növényházában, a fitotronban, ahol a külső időjárástól független körülmények között dolgoznak a szakemberek. Céljuk, hogy a kenyérgabona fajtaválasztékát olyan új

Jelen és jövő között

Konzerv és környéke

A változás időszakát éli gazdasági életünk, s vele együtt mindannyian. Változnak a világiaci körülmények, s ezzel értékesítési lehetőségeink is. Hosszabb távra konkrétan alig, inkább csak tendenciákat lehet tervezni, viszont a nehezebb piaci feltételek és körülmények között nagyon gyorsan meg kell ragadnunk minden lehetőséget, hogy boldogulhassunk. Másféle magatartást, a hagyományostól eltérő módszereket igényel tehát valamennyiunktól a mostani világ. Nagy kérdés, hogyan tudunk alkalmazkodni az igényekhez.

A sok lehetőség közül ezúttal a Szegedi Konzervgyárat választva tettük föl a kérdést, hogyan kívánunk, s hogyan tudunk alkalmazkodni a jelenlegi, s a jövőbeni igényekhez. Azokhoz a követelményekhez, amelyeket például a városi pártértekezlet úgy fogalmazott meg határozatában, hogy a konzervgyárnak gondoskodnia kell a zöltség- és gyümölcsstermés rá eső hányadának feldolgozásáról, termék-szerkezetének korszerűsítéséről exportképességének javítása érdekében. Vajon milyen lehetőségekkel és adottságokkal rendelkeznek ahhoz, hogy megfeleljenek e követelményeknek?

Rósa László főmérnök sorolja azokat a kisebb-nagyobb változtatásokat, amelyekre szükség van ahhoz, hogy a gyár javítsa termékeinek piacképességét. Szegedben a konzervgyár maximális terheléssel dolgozik. Az időjárástól és a nyersanyagok beérkezésének ütemétől függően maximális teljesítménnyel dolgoznak a gépek és az emberek. Ily módon egy-egy szezonban mintegy 500 millió forint értékű konzervet képesek előállítani. Meglehető adottságaik, s a jelentősebb fejlesztéseket kizáró helyzetük nem teszik lehetővé, hogy ezt a mennyiséget növeljék, s ez a jelenlegi piaci helyzetben nem is lehet céljuk. Ám mindenképpen szükséges lesz a termékszerkezet arányainak módosítása a piaci igényei szerint, s a termőterület adottságait figyelembe véve.

Hogy milyen változásokra van szükség? A gyümölcskonzervek gyártásában arra specializálódnak, ami a meggyben megterem, vagyis elsősorban az őszibarackra, s a mind nagyobb területeken telepített meggyre. E termékeknek piacuk is van, jól értékesíthetőek. A zöltségkonzervek termelésében azonban a keresletnek megfelelő arányok kialakítására van szükség. Zöldborsóból és zöldbabból továbbra is el lehet adni az eddig gyártott mennyiséget, paradicsomsűrítőből azonban túlnyúlhat alakult ki a világpiacra. Emiatt, valamint a közös piaci különböző diszkriminációs intézkedések, s a szükséges színvonalat el nem érő minőség miatt csak nehezen, s meglehetősen rossz áron tudják eladni ezt a terméket. A feladat: valamelyest csökkenteni kell a termelést, s javítani a minőséget, hogy a kisebb mennyiséget gazdaságosabban értékesíthessék. Ennek érdekében már tavaly is

hoztak intézkedéseket, mindekenélőtt a nyersanyagok minőségi átvételében, s a feldolgozási technológia hiányosságainak kiküszöbölésében.

Nemcsak a paradicsomkonzerv, hanem a paprika esetében is értékesítési gondokkal küszködik a gyár. Ezekből a termékekből tehát a termelés csökkentésére van szükség. Azonban a mezőgazdaság számára új lehetőségek is nyílnak. Megnőtt például a kereslet az uborka iránt. A gyár tehát a jövőben már úgy köt szerződéseket a mezőgazdasággal, hogy kínálata jobban alkalmazkodhassék a piaci igényeihez.

Összességében tehát a konzervgyár a jövőben is körülbelül azt a termelési értéket lesz képes a szezonban előállítani, mint most. Ám módosítaniuk kell a termék-szerkezetet, — az egyes zöltség- és gyümölcskonzervek arányát — a kereslet függvényében. Emellett minden termékükön javítaniuk kell a minőséget, hogy konzerveik számára jobb piaclehetőséget biztosítsanak. Ezen a területen a gyárnak és a mezőgazdaságnak egyaránt sok teendője van a jobban válogatott, szennyezésektől mentes és éretti nyersanyag biztosításától a technológia adottságainak maximális kihasználásáig.

Az utóbbi időben egyre fontosabbá válik a gyár szezonon kívüli tevékenysége is, amikor elsősorban különböző hűskészítményeket állítanak elő. Az utóbbi másfél évben kialakult, s most is alakulóban levő termékszerkezetük megfelelőnek tűnik arra, hogy hosszabb távra is jó alapul szolgáljon. Az a céljuk, hogy évente körülbelül 9 millió dolláros árbevételre tegyenek szert a hűskonzervek eladásából. Ehhez szükség van a gyár teljes kapacitásának igénybe vételére, s a hűszem mini-mális fejlesztésére is. Annál is inkább, mert a rökusi városrész építésével hűtőházuk megszűnik, tehát újat kell építeniük.

Elképzeléseikhez az alapot az szolgáltatja, hogy az elmúlt időszakban nagyon jó üzleti kapcsolatot alakítottak ki egy nyugatnémet vevővel. Úgyanyira, hogy ezen a piacon „keresleti” pozícióba került a gyár, s minden lehetőségük megvan arra, hogy egy termékcsaládot is beve-

zethessenek, nagyon jó dollár—forint arányú áron. A partner által igényelt mennyiséghez azonban fejlesztésekre is szüksége lenne. Jellemző, hogy a befektetés egy, legkésőbb két év alatt megtérülne, a gépeket pedig a külföldi partner vásárolná meg, s azokat áruban kellene törleszteni. Méghozzá nem is egy bizonyos mennyiségű ingyen-áru szállításával, hanem egy ideig, a törlesztés lejártáig adott ármérséklettel. A vevő ugyanis ílymódon is szeretné elérni, hogy a gyár mindenképpen szállítsa az általa igényelt mennyiséget, hogy abból — ami a nyugati piacokon alapvető követelmény — folyamatos ellátást biztosíthasson. Remélhetőleg a gyárnak hamarosan módja lesz lépnie ebben az ügyben, mert hiszen nuanapság a vevő nem igen lehet megvárakoztatni. Az üzlet jelentőségét bizonyítja, hogy amíg értékben ez adja a gyár tőkés exportjának 40—45 százalékát, mennyiségben mindössze 18—20 százalékot tesz ki.

Természetesen a jó piaci helyzet kialakítása a hűskonzervek gyártásában is szükségessé tesz egyéb intézkedéseket is. Itt is módosítaniuk kell termékszerkezetüket. Csökkentik például egyes nem gazdaságos kész-ételek, s a bizonytalan nyersanyagellátás, s a technológiai hiányosságok miatt csak kevéssé piacképes hűskonzervek gyártását.

Mind Ezeket a feladatokat egy-két év alatt meg kell oldania a gyárnak, ha megfelelő piaci helyzetbe akar kerülni. Vagyis nagyrészt pénzbe nem kerülő szervezési intézkedésekkel, a termékszerkezet megváltoztatásával kívánják elérni céljukat, valamint néhány olyan kisebb fejlesztéssel, amit éppen jó külpiaci kapcsolataik tehetnek lehetővé és valóban olcsóvá. Hosszabb távra természetesen a gyár átfogóbb korszerűsítésére is szükség lenne. Helyzetük, s meglévő lehetőségeik azonban azt bizonyítják, hogy okos üzletpolitikával, rugalmassággal nehéz műszaki és gazdasági feltételek között is lehet értelmes célokat kitűzni, mi több, ha nem jön közbe semmi, meg is valósítani.

Szávay István

Ma indulnak a turisták az olimpiára

Tízezer magyar néző utazik

A moszkvai olimpián részt vevő magyar turisták informálására, programjuk, elszállásolásuk szervezésére hét utazási iroda tíz szakembere utazik a héten az olimpiai helyszínekre. A küldöttség vezetője Taál László, az IBUSZ osztályvezetője, tájékoztatta az MTI munkatársát az olimpia magyar idegenforgalmi előkészületeiről.

Mint elmondta, Magyarországról összesen 10 ezer néző utazik a XXII. Nyári Olimpiai Játékokra, s elsősorban négy sportágban: atlétikában, ökölvívásban és labdarúgásban, valamint vitrolázásban követhetik nyomon az eseményeket. Moszkván kívül Kijevben, Minszkben, Leningrádban és Tallinban. A sokrétű program és a többféle helyszín igen körültekintő, alapos idegenforgalmi munkát igényel, s e bonyolult feladat ellátására szervezték meg az utazási irodák az olimpiai stábot. Tagjai — a házigazda Intourist képviselőivel együtt — állandó ügyeletet

tartanak a szállodákban, a moszkvai IBUSZ-irodában, hogy ezzel is elősegítsék a turisták kényelmét, gondtalan utazását.

Az első négy IBUSZ-csoport ma, kedden indul a Ferihegyi reptől. Kéri az utasokat, hogy az utazás zavartalan lebonyolítása érdekében 180 perccel az indulás előtt legyenek kint a reptől. A csoportokat az új bejárati kapunál várják az idegenvezetők, akik minden segítséget megadnak, hogy a magyar és a szovjet utlevél- és vámvizsgálat zökkenőmentes legyen. Az évszázaknak megfelelően öltözködjenek, ne vigyenek magukkal felesleges útiholmit, élelmiszert, vagy olyan tárgyakat, amelyek a vámvizsgálatnál kellemetlenséget okozhatnak.

A jól előkészített utak a szervezett együttműködés a magyar és a szovjet idegenforgalmi szervek között, kelendő alapot ad a nézők kellemes olimpiai részvételére.